

ÅRSRAPPORT

DET NATIONALE PARTNERSKAB
MOD HJEMLØSHED

2022

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Kerneelementer i omlægningen af indsatsen mod hjemløshed	6
Præsentation af afrapportering.....	8
Caseeksempel: Tværfagligt samarbejde med borgere i hjemløshed i Randers Kommune	10
Tal og data: Hjemløshed og billige boliger 2022.....	12
Afrapportering af Partnerskabets temadrøftelse af formål/spilleregler og arbejdsform i Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed.....	14
Afrapportering af Partnerskabets temadrøftelse af VIVEs nationale kortlægning af hjemløshed 2022	18
Caseeksempel: Fra gadehjemløshed til et liv i egen bolig	22
Afrapportering af Partnerskabets temadrøftelse af videns- og deltagelsesspor.....	24
Videre proces: Hvad skal der ske fremover?.....	28

Forord

Man siger, at et samfund i høj grad skal vurderes på, hvordan det behandler de mest udsatte. Det gælder i allerhøjeste grad mennesker, som lever i hjemløshed, som er en af de mest ekstreme former for udsathed.

I regeringen ønsker vi at bekæmpe hjemløshed. Det står som en klar og tydelig målsætning i regeringsgrundlaget. Vi er overbeviste om, at den bedste måde at gøre det på, er ved at udbrede Housing First-tilgangen. Selvom vi i Danmark har arbejdet med metoderne i næsten 15 år, har vi endnu ikke taget de nødvendige instrumenter i brug for at sikre en reel implementering af Housing First i en dansk kontekst.

Billige boliger til målgruppen er den første forudsætning for, at kommunerne kan etablere en reel Housing First-indsats. Derudover kræver det, at der skabes de rette incitament for kommunerne til at hjælpe mennesker over i egen bolig, samt sikre at borgeren får den rette støtte, således at boligen fastholdes. Derfor har Folketinget besluttet at vedtage det lovforslag, vi har fremsat, der omlægger indsatsen mod hjemløshed.

Der er tale om nogle grundlæggende ændringer, som kræver en målrettet indsats og en fælles retning på feltet. Derfor er jeg meget glad for, at et bredt flertal i Folketinget besluttede at nedsætte dette partnerskab, som skal følge implementeringen på området tæt og rapportere tilbage til os politikere.

Jeg kan ikke understrege nok, hvor stor betydning det har for den omlægning, vi nu for alvor har taget hul på, at de aktører, der til dagligt arbejder med personer i hjemløshed, har fået et forum, hvor de kan samles, drøfte og give feedback til os politikere. For hjemløshed er et komplekst problem, som vi langt fra løser ved lovændringer i sig selv. Vi har i høj grad brug for aktørernes opbakning, indsigt og anbefalinger, hvis vi skal lykkes med den ambitiøse målsætning, det er at ville bekæmpe hjemløshed.

Jeg glæder mig til at modtage partnerskabets afrapporteringer og læse de anbefalinger, som vi politikere løbende vil modtage.

Pernille Rosenkrantz-Theil
social- og boligminister

Kerneelementer i omlægningen af indsatsen mod hjemløshed

Den daværende indenrigs- og boligminister fremsatte i forlængelse af *Aftalen Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed* et lovforslag, der implementerer den politiske aftale om tilskud til midlertidig nedsættelse af husleje samt permanent nedsættelse af huslejen i nye almene billige boliger. Lovforslaget blev vedtaget af Folketinget den 9. juni 2022. Herudover indgik den daværende regering i september 2022 en aftale med KL om at anvise 2.000 personer i hjemløshed til en eksisterende billig almen bolig.

Den 4. maj 2023 vedtog Folketinget enstemmigt regeringens lovforslag om *omlægning af indsatsen mod hjemløshed og udvidelse af ordning om udslningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.*

Hensigten med lovændringen er, at det bedre skal kunne betale sig at investere i de rigtige løsninger for det enkelte menneske i hjemløshed og på den måde opnå målsætningerne om at reducere antallet af personer i hjemløshed og gøre op med langvarig hjemløshed generelt ved en udbredelse af Housing First-tilgangen.

Med lovændringen bliver der for første gang taget grundlæggende fat på de væsentligste strukturelle udfordringer på én gang. Der er blevet sat ind for at skaffe de nødvendige billige boliger, mens der nu er lavet ændringer ift. den sociale indsats, så det bedre kan betale sig for kommunerne at hjælpe personer i hjemløshed i egen bolig med den rette støtte.

Lovændringen rummer følgende kerneelementer:

Omlægning af refusion fra ophold på § 110-boformer til bostøtte

Refusionsreglerne for kommunernes udgifter til boformer efter § 110 i lov om social service (serviceloven) er ændret, så det fremover bedre kan betale sig for kommunerne at hjælpe personer i hjemløshed i egen bolig. Frem til lovændringens ikrafttrædelse d. 1. oktober 2023 får kommunerne refunderet halvdelen af udgifterne til pladser på § 110-boformerne. Efter lovændringens ikrafttrædelse vil de økonomiske incitamentet blive ændret, så kommunerne fremover alene får refusion for de første 90 dage af en borgers ophold, dog 120 dage i indfasningsperioden i 2023-2026. Fremover vil kommunerne i stedet få refusion for udgifter til bostøtte efter Housing First-tilgangen i op til 2 år efter borgerens udskrivning. Personer, der måtte falde tilbage i hjemløshed, vil kunne indskrives igen, også selvom de måtte have fået tilbudt en bolig og bostøtte. Dermed vil selvmøderprincippet fortsat gælde. Lovændringen vil ikke få betydning for de ophold, som kan strække sig ud over de 90 dage.

En ny bostøtteparagraf, som understøtter arbejdet med Housing First-tilgangen

En ny bostøtteparagraf i serviceloven vil efter lovændringens ikrafttrædelse give kommunerne mulighed for at tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko herfor, dvs. CTI-, ICM- samt ACT-metoden, eller den modificerede ACT-metode. Formålet er at udbrede støttemetoderne, som vi ved virker, så flere personer i hjemløshed eller i risiko herfor tilbydes en individuel tilrettelagt og intensiv bostøtte, som skal hjælpe den enkelte person i overgang til egen bolig samt støtte den enkelte til at opnå kompetencer til at kunne fastholde egen bolig.

Præcisering af rollen for boformer efter § 110 i serviceloven

Lovændringen rummer en præcisering af målgruppen og formålet med ophold på en boform efter § 110 i serviceloven. Målgruppen vil efter lovændringens ikrafttrædelse omfatte personer med særlige sociale problemer, som har et akut behov for et midlertidigt ophold med støtte og omsorg. Præciseringen skal sikre og understøtte, at et ophold i højere grad er midlertidigt, med henblik på at der findes en mere varig løsning for den enkelte borger. Formålet er desuden at sikre større klarhed over ansvarsfordelingen mellem boform og kommune.

Styrket kommunal rolle og tættere samarbejde mellem kommuner og boformer

Som led i den præciserede rolle for boformerne indgår også en tydeliggørelse af samarbejdet mellem boformerne og kommuner om borgere, der får ophold. Lovændringen indeholder et krav om, at kommunerne fra lovændringens ikrafttrædelse skal udarbejde handleplaner for alle personer, der har ophold på en boform. Boformerne har historisk haft en stor betydning for hjemløshedsområdet, og mange personer i hjemløshed har en tryk og god relation til medarbejderne. Derfor er det blevet besluttet, at den enkelte borgers eventuelle ønske om, at boformen kan optræde som leverandør på hele eller dele af bostøtten til borgeren, kan indgå som led i udarbejdelse af handleplanen. Såfremt kommunalbestyrelsen ikke følger ønsket, skal dette begrundes.

Som noget nyt får kommunalbestyrelsen under en række betingelser kompetence til at træffe afgørelse om at udskrive en person fra en boform efter § 110. Den første betingelse

er, at der foreligger dels en handleplan for den enkelte, og dels en anvisning til egen bolig, eller at der er truffet afgørelse om et midlertidigt eller længerevarende botilbud efter §§ 107 eller 108 i serviceloven. Hvis personen anvises til egen bolig, skal der endvidere forud for en evt. kommunal udskrivning være truffet afgørelse om hjælp og støtte i egen bolig, som modsvarer den enkeltes behov for at fastholde boligen. Såfremt personen anvises til en bolig, skal den enkelte på udskrivningstidspunktet have indgået en lejeaftale og kunne flytte ind i boligen og modtage den visiterede sociale støtte, der modsvarer den enkeltes behov. Såfremt kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om et botilbud efter §§ 107 eller 108, vil udskrivningen fra boformen efter § 110 tilsvarende først kunne træffes med virkning for personen, når denne kan flytte ind på botilbuddet (efter §§ 107 eller § 108).

Udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.

Kommunernes mulighed for at anvise personer til en udslusningsbolig udvides. Kommunerne får fremadrettet mulighed for at anvende almene ungdomsboliger samt ældreboliger til unge i målgruppen, og der kan fremover gives tilskud i op til 5 år i stedet for 2 år som nu.

Med lovændringen vil kommunalbestyrelsen også få adgang til at udbrede ordningen om udslusningsboliger til private udlejningsboliger og på den måde få mulighed for at øge tilbuddet af udslusningsboliger til personer med behov for en sådan bolig.

Præsentation af afrapportering

Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed skal i perioden 2022 til 2025 følge udviklingen i og omlægningen af indsatsen mod hjemløshed tæt. Omlægningen af indsatsen mod hjemløshed sker på baggrund af lovforslag L64 om *Omlægningen af indsatsen mod hjemløshed og udvidelse af ordning om udslyningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.*, som et enstemmigt Folketing vedtog den 4. maj 2023. Derudover skal Partnerskabet hvert år afrapportere til det politiske niveau, så der kan ske en politisk opfølgning på indsatsen mod hjemløshed. Følgende afrapportering præsenterer således Partnerskabets drøftelser af indsatserne mod hjemløshed på baggrund af de to første møder i Partnerskabet. Afrapporteringen for 2022 er forsinket grundet valgudskrivelse og regeringsdannelse i efteråret 2022.

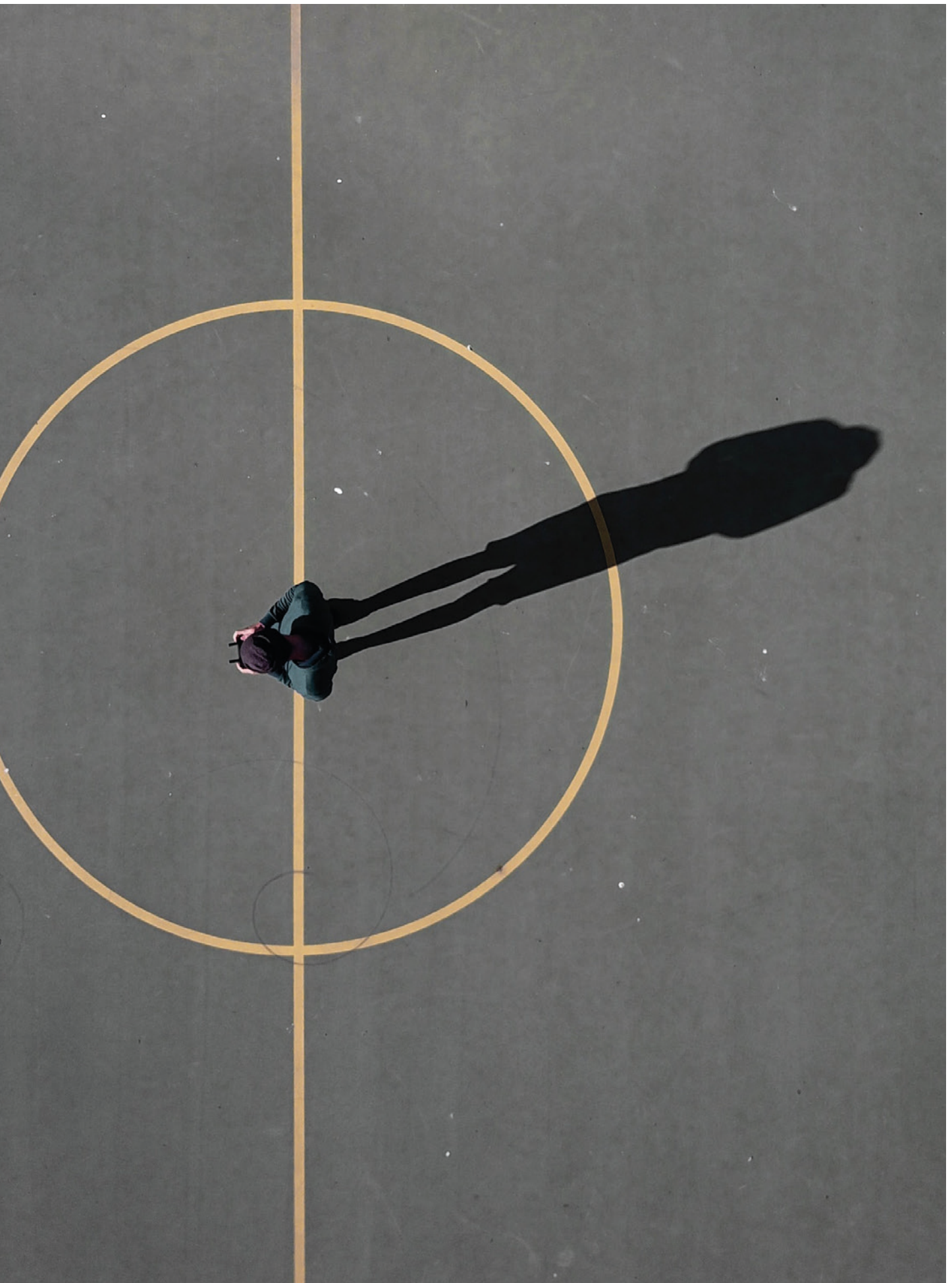
Indsatsen mod hjemløshed er karakteriseret ved et meget bredt og stærkt aktørfelt, hvor alle aktører i Partnerskabet bidrager med hver deres faglige viden om og erfaring med indsatsen mod hjemløshed. Et fokus på de to partnerskabsmøder i 2022 har derfor været at konstituere et samlet Partnerskab med en fælles forståelse af Partnerskabets formål, spilleregler og arbejdsform de kommende tre år.

Efter første møde i Partnerskabet blev der udarbejdet en formålsbeskrivelse af Partnerskabets arbejde, der foruden

at beskrive den fælles forståelse af formålet og de opgaver, som Partnerskabet løbende stilles overfor, også beskriver en række principper, som Partnerskabet skal arbejde efter de kommende tre år. I den forbindelse var det aktørernes ønske at strukturere, organisere og nedbryde arbejdet i Partnerskabet til mindre grupper. På den baggrund blev der nedsat fire forskellige arbejdsarenaer, der tematisk tager udgangspunkt i de forløb, en person i hjemløshed kan befinde sig i, og som skal søge at favne de forskellige tilgange og "kendte positioner" på tværs af områdets aktører. Formål og spilleregler samt arbejdsformen skitseres i første temadrøftelse i afrapporteringen.

Derudover har Partnerskabet på andet møde drøftet de nyeste tal fra VIVE's nationale kortlægning af hjemløshed i 2022 (hjemløsetællingen) samt besluttet videns- og deltagelsesperspektivet i 2023. Partnerskabets drøftelser af kortlægningen af hjemløshed præsenteres i anden temadrøftelse i afrapporteringen, mens Partnerskabets bestilling af ny viden og deltagelsesperspektivet, som skal belyses i 2023, præsenteres i tredje temadrøftelse i afrapporteringen.

Caseeksempel: Tværfagligt samarbejde med personer i hjemløshed i Randers Kommune

I Randers Kommune arbejder et tværfagligt team målrettet med at tilbyde personer i hjemløshed med særligt komplekse problemer en helhedsorienteret indsats. Teamet yder støtte efter metoden M-ACT (Modificeret Assertive Community Treatment), som er baseret på Housing First-tilgangen. I Randers består teamet af fagpersoner, der leverer socialpædagogisk støtte, psykiatrisk behandling og rusmiddelbehandling. For teamet er det afgørende, at alle bidrager med styrken i deres monofaglighed ind i den tværfaglige indsats. Det er også afgørende, at indsatsen styres af den enkeltes egne mål.

Randers Kommune deler to cases, der på hver deres måde illustrerer styrken ved at samarbejde i et tværfagligt M-ACT-team med personer i hjemløshed med særligt komplekse problemer.

Case: Peter

Peter er en ung mand, som tilbydes en M-ACT-indsats i sommeren 2019 efter i en periode på fire år at have levet i forskellige former for hjemløshed. Peter har sofasurftet, boet i sin bil og været på § 110-boform. Nu drømmer han om en ny start i egen bolig.

Peter er fra starten af sin M-ACT-indsats i tvivl om, hvilken vej der er den rette for ham i hans individuelle recoveryproces. Peter har i sit voksenliv altid haft en stærk arbejdsidentitet. Han har knoklet på, arbejdet over og presset sig selv, og undervejs har han udviklet et stort forbrug af amfetamin. Peter kan i bagklogskabens lys se, at det har været en måde for ham at glemme sine psykiske problemer på.

Peter forsøger over for M-ACT-teamet at åbne op for de traumer, han har oplevet i livet, og hvordan de har begrænset ham i at opnå de ting, han har drømt om. Men da han først begynder at åbne op, får han det værre, og han kan

mærke, at det er for voldsomt at åbne op for traumerne på nuværende tidspunkt. Han finder derfor frem til, at han har brug for at fokusere på noget, han mestrer: at arbejde. Det bliver dog vigtigt for Peter denne gang at finde en balance i arbejdet, så det ikke bliver en afledning fra problemerne, men i stedet bliver en ressource i at genopbygge sit liv. Peter samarbejder med både mestringsvejlederen, jobkonsulenten og rusmiddelbehandleren i M-ACT-teamet om at finde et arbejde i en mere hensigtsmæssig ramme for ham, der hvor han er i sit liv. På et tidspunkt, når Peter føler sig klar til det, kan han måske begynde at åbne op for de traumer, han lever med.

Da Peter bliver afsluttet i sin M-ACT-indsats, har han været igennem et praktikforløb og har takket ja til et job i forlængelse af praktikken, hvor han stadig er den dag i dag.

Case: Anne

Anne er en midaldrende kvinde med grønlandsk baggrund, der har boet på §110-boform i næsten to år. Anne kæmper udover hjemløsheden med en lang række af problemer. Hun kommer tit i konflikt med sine omgivelser, hun har et misbrug, der fylder meget i hendes hverdag, og hun har senfølger efter seksuelle overgreb. Samtidig føler hun sig somme tider nødsaget til at prostituere sig selv.

Både boform og kommune samarbejder tæt for at understøtte Anne i at komme i egen bolig. I første omgang vil Anne ikke tage imod indsatsen, og der bliver derfor sat massivt ind på relationsopbygningen. Samtidig begynder Anne at blive mødt af forventninger fra de fagprofessionelle, og det er med til, at hun begynder at tro på, at hun kan rykke sig. I 2019 bliver Anne en del af M-ACT-indsatsen. Ved at samarbejde med Anne ud fra forskellige tværfagligheder finder Anne og teamet frem til, at hun har fundet stor tryghed i at være på boform, da døren er låst, og hun dermed er skær-

met fra de overgreb, hun er blevet udsat for fra sin familie. Den tryghed er afgørende at etablere i Annes egen bolig, hvis hun skal kunne opholde sig der.

Anne flytter i en skæv bolig, hvor M-ACT-teamet understøtter hendes dagligdag i samarbejde med støttepersonerne, som er tilknyttet de skæve boliger. Overgangen til egen bolig er voldsom for Anne, og hun vender også kort tilbage til boformen. Her får Anne flere chancer, fordi teamet tror på, at hun kan, når først hendes nye bolig føles tryk. Anne får blandt andet hjælp til at blænde vinduerne, så det bliver mere trygt for hende at være i boligen.

Da Anne afslutter M-ACT-indsatsen, bor hun stadig i sin bolig. Der er faldet mere ro på, hun har fået sin pension, og hun er begyndt at se og række ud efter andre mennesker. Hun har genoptaget kreative sysler og arbejder fortsat med sig selv om at få dagligdagens gøremål til at lykkes.

Tal og data: Hjemløshed og billige boliger 2022

Ifølge kortlægningen af hjemløshed var der 5.789 personer i hjemløshed i Danmark i 2022 (optalt i uge 6). Dette er et fald på 11 pct. sammenlignet med kortlægningen i 2019, hvor antallet var 6.431 personer. Faldet står særligt i kontrast til den betydelige stigning i hjemløsheden, som skete i perioden fra 2009 til 2017.

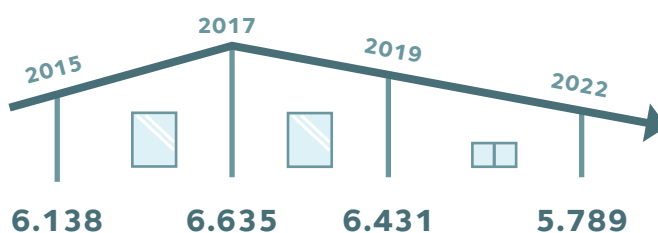
Selvom det samlede antal personer i hjemløshed er faldet fra 2019 til 2022, er antallet af personer i hjemløshed, som opholder sig på boformer efter servicelovens § 110 (forsorgshjem eller herberger), steget med 19 pct. i samme periode. Ifølge kortlægningen af hjemløshed var der 2.736 personer, som boede på boformerne i optællingsugen, hvormed de udgjorde 47 pct. af alle personer i hjemløshed i 2022. Det er på baggrund af data fra Danmarks Statistik muligt at opgøre antallet af personer, der tager ophold på en boform efter § 110 i løbet af et helt år. Partnerskabet blev i september 2022 præsenteret for udviklingen i antallet af personer, som tog ophold på en boform efter § 110 i perioden 2018-2020. I 2020 var der ca. 6.400 personer, som tog ophold på en boform. Der ses en tendens til, at personerne opholder sig i længere tid på boformerne. I perioden 2018-2020 er den gennemsnitlige opholdsvarighed steget fra 124 overnatninger pr. bruger til 130 overnatninger pr. bruger.

Partnerskabet vil løbende de næste tre år drøfte en række faste tematiske opfølgingspunkter, herunder blandt andet i 2025 drøfte:

- antallet af personer der modtager bostøtte efter Housing First-tilgangen
- borgerens overgang mellem boformer efter § 110 i serviceloven og øvrige indsatser i serviceloven, herunder forholdet mellem midlertidige botilbud (§ 107), længerevarende botilbud (§ 108) og botilbudslignende tilbud efter almenboliglovens § 105 (med tilknyttet støtte efter servicelovens § 85).

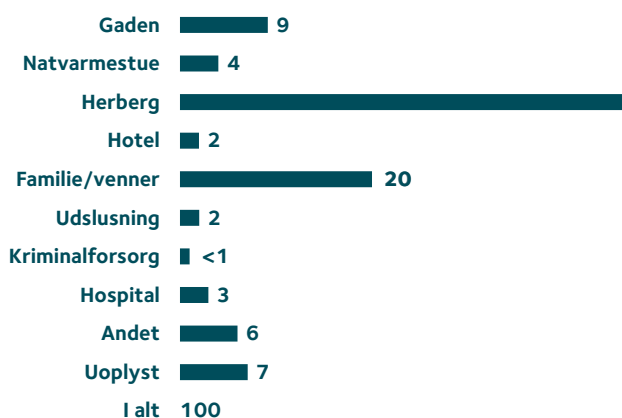
Opgørelse af antal kommunale anvisninger til billige boliger indgår ikke i denne afrapportering, men vil fremgå i de næste afrapporteringer.

Antal personer i hjemløshed

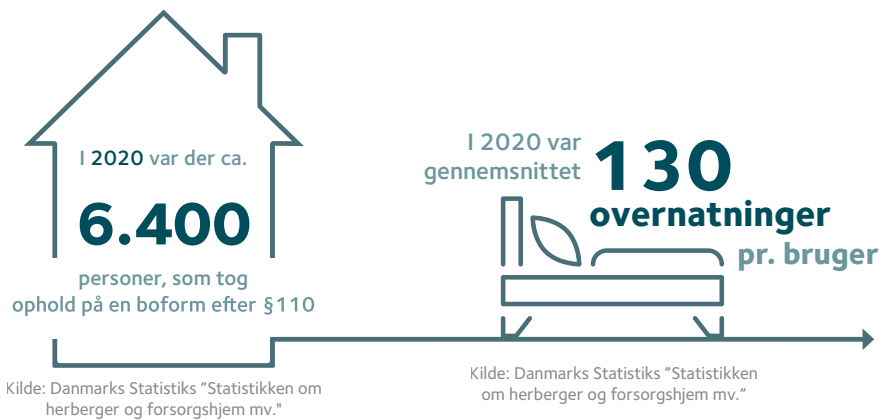

Kilde: VIVE's "Hjemløshed i Danmark 2022"

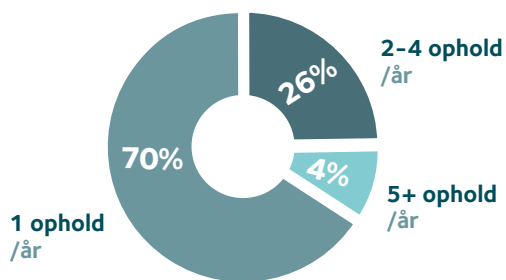
Personer i hjemløshed efter hjemløsheds-situationer i 2022 (pct.)

Kilde: VIVE's "Hjemløshed i Danmark 2022"

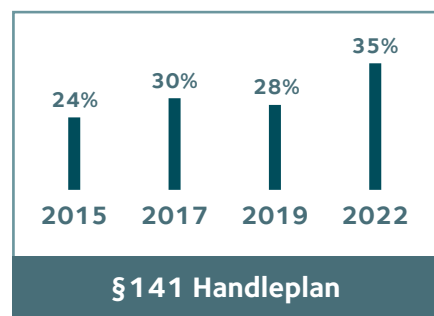

Gengangere på boformer efter § 110 i løbet af 2020

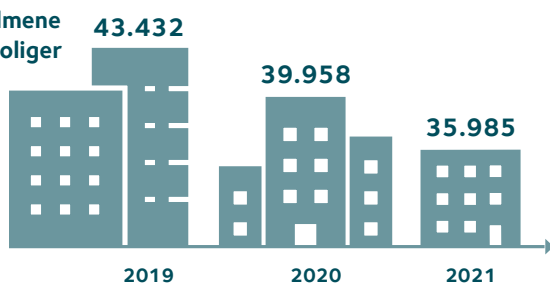
Kilde: Danmarks Statistiks "Statistikken om herberger og forsorgshjem mv."

Antallet af personer, der har en kommunal handleplan (§ 141)

Kilde: VIVEs "Hjemløshed i Danmark 2022"

Billige almene familieboliger

Kilde: Bolig- og Planstyrelsen baseret på udtræk fra Landsbyggefondens huslejeregister

Afrapporteringen afspejler de tal, som Partnerskabets aktører er blevet præsenteret for og drøftede i 2022. De nyeste tal fra 2021 for antallet af brugere, opholdstider og gengangere på boformer efter § 110 var endnu ikke tilgængelige, da andet Partnerskabsmøde blev afholdt, hvorfor Partnerskabet først vil få mulighed for at drøfte disse på første møde i 2023. Tallene for 2021 vil dermed først indgå i afrapporteringen i 2023.

Afrapportering af Partnerskabets

Temadrøftelse af

Formål/spilleregler og arbejdsform i
Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed

Efter første møde i Partnerskabet blev der – som tidligere nævnt – udarbejdet en formålsbeskrivelse, der beskriver en række principper, som Partnerskabet skal arbejde efter de kommende tre år. I dette afsnit beskrives de vigtigste elementer fra formålsbeskrivelsen og dets spilleregler samt arbejdsformen i Partnerskabet.

Baggrunden for lovforslag L64 om *omlægningen af indsatsen mod hjemløshed og udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.* er aftalen om *Fonden for blandede byer*. Lovændringen om omlægningen af indsatsen mod hjemløshed er beskrevet i afsnittet om kerneelementer. Derudover er der med *Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022–2025 (SSA22)* afsat en samlet ramme på 141,3 mio. kr., som skal understøtte en omlægning af indsatsen mod hjemløshed og en reel implementering af Housing First-tilgangen. I den forbindelse blev det besluttet at etablere Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed.

På baggrund af eksisterende data- og videnskilder samt faglige oplæg får Partnerskabet til opgave løbende at drøfte udviklingen i og forholde sig til, hvilke muligheder og barrierer der er for fortsat implementering af Housing First-tilgangen i Danmark. Partnerskabet skal derudover blandt andet drøfte følgende tematikker:

- Overgangen fra Kriminalforsorgen til egen bolig.
- Udviklingen i antal billige boliger, herunder forholdet mellem antallet af billige boliger og antallet af personer i hjemløshed med særligt fokus på de store byer.
- Spørgsmål vedr. afklaring af handle-/betalingskommuner.
- Omlægningens påvirkning på samarbejdet mellem kommuner og organisationer om den enkeltes vej ud i egen bolig.
- Praksis for hjælp til enkeltydelser efter aktivloven for personer i hjemløshed i overgangen til egen bolig.
- Målgruppens behov for botilbud til midlertidige og længerevarende ophold.
- Omlægningens indflydelse på situationer for veteraner, der bor på boformer efter servicelovens § 110.

Partnerskabets formål

Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed har til formål at følge implementeringen af omlægningen af indsatsen mod hjemløshed tæt. Partnerskabet skal foruden at være et forum for videns- og erfaringsudveksling også danne grundlag for et styrket samarbejde på tværs af områdets aktører samt understøtte nye samarbejdsformer og -fora. Hensigten med Partnerskabet er at få skabt et uformelt rum på tværs af områdets aktører, hvor nye og eventuelle uforudsete udfordringer, der følger af omlægningen på området, kan drøftes. Partnerskabets aktører skal derudover åbent kunne diskutere forskellige interesser og eventuelle faglige udfordringer, der er på spil på området, så det muliggøres, at aktørerne kan udvikle et fælles afsæt for den forandringsproces, som følger af omlægningen på området.

Partnerskabets møder og afrapportering

Partnerskabet mødes to gange årligt i perioden 2022–2025. På møderne skal Partnerskabet løbende diskutere og evaluere de forskellige indsatser på området som følge af omlægningen af indsatsen mod hjemløshed. Møderne tilrettelægges med en blanding af oplæg, workshops, gruppe- og plenumdrøftelser. Undervejs inviteres det politiske niveau til at deltage på møderne i Partnerskabet, herunder blandt andet Folketingets Socialudvalg og SSA22-aftalekredsen. Dette skal sikre en god dialog parterne imellem samt give det politiske niveau mulighed for at følge Partnerskabets arbejde tæt.

Herudover skal Partnerskabet hvert år i perioden 2022–2025 aflevere en afrapportering til det politiske niveau, så der kan ske en politisk opfølgning på indsatsen mod hjemløshed. Partnerskabet vil derfor fungere som feedback-mekanisme og dermed sikre, at omlægningen følges, og at eventuelle udfordringer kan drøftes og løftes af Partnerskabet. Det er Partnerskabets ambition at stå med fælles anbefalinger i afrapporteringen til det politiske niveau på baggrund af de drøftelser, indsigter og kompromisser, som drøftelserne i Partnerskabet vil medføre. Ligesom at forskellige strukturelle vilkår kommunerne imellem kan have indflydelse.

Partnerskabet og dets spilleregler

Partnerskabet tager udgangspunkt i, at et styrket samarbejde på tværs af stat, kommuner, regioner, civilsamfund, selvejende institutioner, faglige organisationer og fonde er en forudsætning for at opnå målsætningerne om at reducere antallet af personer i hjemløshed og afskaffe langvarig hjemløshed i Danmark.

På baggrund af Partnerskabets brede aktørfelt med forskellige organisatoriske synspunkter arbejder Partnerskabet ud fra følgende 9 principper:

- Alle led i Partnerskabets arbejde sker med udgangspunkt i et fælles mål om at nedbringe hjemløsheden i Danmark og sikre bedre vilkår for personer med erfaringer med hjemløshed.
- Partnerskabet arbejder med afsæt i evidensbaseret viden, praksis- og brugererfaring. Partnerskabets anbefalinger hviler på dette grundlag og tager dermed udgangspunkt i personer i hjemløshed og deres behov.
- Et Partnerskab handler om at gå åbent og nysgerrigt til værks samt skabe forståelse for forskellige parter interesser, synspunkter og opfattelser, for dermed at udvikle et fælles afsæt for den forandringsproces som følger af omlægningen på hjemløshedsområdet.
- Partnerskabets medlemmer bidrager hver især med deres særlige viden om og erfaring med indsatsen mod hjemløshed.
- Parterne er villige til at lade sig inspirere af andres gode erfaringer i sin egen organisatoriske kontekst som led i omlægningen af indsatsen mod hjemløshed.
- Der er åbenhed om parternes forskellige interesser, deres ressourcer og indflydelse på området, så parterne forholder sig konstruktivt til hinandens inputs.
- Parterne accepterer hinandens behov for at drøfte forskellige tematikker, herunder også tematikker hvor der indgår forskellige organisatoriske synspunkter.
- Parterne er, så vidt det er muligt, villige til at indgå kompromiser for en fælles afrapportering til det politiske niveau.
- Parterne deltager aktivt i møderne i Partnerskabet.

Partnerskabets arbejdsform

For at samle de forskellige organisatoriske synspunkter og positioner på tværs af området har der fra Partnerskabets side været et ønske om at nedbryde arbejdet i Partnerskabet til mindre grupper. I den forbindelse er det blevet besluttet, at der etableres arbejdsarenaer blandt Partnerskabets aktører.

Formålet med arbejdsarenaerne er at understøtte omlægningen af indsatsen mod hjemløshed. Herunder er formålet, at Partnerskabet i mindre grupper skal drøfte og dele erfaringer samt eventuelle udfordringer med omlægningen af indsatsen mod hjemløshed, der måtte opstå undervejs, herunder lade sig inspirere af andres gode erfaringer som led i omlægningen.

Drøftelserne i de forskellige arbejdsarenaer skal derudover føde ind i plenumdrøftelserne på partnerskabsmøderne og danne grundlag for Partnerskabets fælles anbefalinger og opmærksomhedspunkter til det politiske niveau i den årlige afrapportering. De fælles opmærksomhedspunkter og anbefalinger besluttet af Partnerskabet.

Drøftelserne i arbejdsarenaerne bør hvile på et solidt vidensgrundlag – både viden fra aktørerne selv på baggrund af deres generelle kendskab til området og viden fra videns- og deltagesessporet i Partnerskabet.

Arbejdsarenaernes organisering og arbejde generelt

De fire første arbejdsarenaer tager tematisk udgangspunkt i de forløb eller situationer, en person i hjemløshed kan befinde sig i. Arbejdsarenaernes første temaer er som følger:

- Arbejdsarena for det gode ophold på en boform efter § 110
- Arbejdsarena for overgangen til egen bolig, fx overgangen fra boformer efter § 110 eller overgangen fra andre hjemløshedssituationer
- Arbejdsarena for arbejdet med de specialiserede støttemetoder
- Arbejdsarena for eget hjem, herunder opbygning af et socialt netværk.

Temaerne i de enkelte arbejdsarenaer kan justeres og udvikles i takt med, at Partnerskabet identificerer nye vidensbehov, som er relevante at drøfte på tværs af aktørfeltet for at understøtte omlægningen. Det er aktørerne i de enkelte arenaer, der vurderer, hvornår et tema er gennemarbejdet, og hvornår det er meningsfuldt at fortsætte med et nyt tema.

Afrapportering af Partnerskabets

Temadrøftelse af

VIVEs nationale kortlægning af hjemløshed 2022

VIVE gennemfører hvert andet år i uge 6 en national kortlægning af hjemløshed, som giver et unikt øjebliksbillede af og viden om omfanget af hjemløsheden i Danmark¹. Formålet med kortlægningerne af hjemløsheden er at afdække hjemløshedens karakter, herunder blandt andet hvordan hjemløsheden har udviklet sig over tid, både på landsplan og i de enkelte kommuner. Kortlægningerne bidrager med viden om de personer, der lever i hjemløshed, fx køn, alder og helbredsmæssige forhold. Kortlægningen danner grundlag for viden om hjemløshedens karakter og ændringer i profil blandt personer i hjemløshed, og på den baggrund gives der et billede af, hvilke behov der fremadrettet kan være på området.

På andet partnerskabsmøde blev Partnerskabets aktører præsenteret for resultaterne af den seneste kortlægning af hjemløshed fra 2022, hvor de havde mulighed for at fremhæve de resultater, som de hver især fandt særligt relevante.

Det følgende er således en gengivelse af Partnerskabets væsentligste pointer og bemærkninger til kortlægning af hjemløshed.

Et fald i hjemløsheden på landsplan

Ved kortlægning af hjemløshed i 2022 blev der registreret 5.789 personer i hjemløshed, hvilket er et fald på 11 pct. sammenlignet med tællingen i 2019, hvor antallet var på 6.431 personer. Faldet står særligt i kontrast til den betydelige stigning i hjemløsheden, som skete i perioden fra 2009-2017.

Partnerskabet hæfter sig ved, at hovedparten af personer i hjemløshed er hjemmehørende i de store og mellemstore byer. I den forbindelse bemærker Partnerskabet også, at der har været et mere markant fald i nogle af de større byer. Fra 2019 til 2022 er antallet af personer i hjemløshed faldet med 52 pct. i Frederiksberg Kommune, mens antallet er faldet med 32 pct. i Århus Kommune, når der ses på den enkeltes hjemkommune. Aalborg Kommune har som

Hovedresultater fra kortlægning af hjemløshed i 2022:

- Fald i hjemløshed på landsplan (11 pct.)
- Betydeligt fald af unge i hjemløshed (27 pct.)
- Fald i antal gadesovere (27 pct.)
- Stigning i antallet af brugere af boformer efter § 110 (19 pct.)
- Fortsat mange har en psykisk sygdom (62 pct.)

den eneste af landets største byer haft en stigning i hjemløsheden. Antallet af personer i hjemløshed, der er hjemmehørende i Aalborg Kommune, er steget med 15 pct. fra 2019 til 2022. Partnerskabet fremhæver i den forbindelse, at udviklingen i høj grad hænger sammen med de indsatser, som er sat i værk for at afhjælpe hjemløsheden. Hertil understreger Partnerskabet, at når faldet i hjemløsheden er større i nogle kommuner, og det ikke er i alle kommuner, at der har været et fald, kan det blandt andet hænge sammen med, at nogle kommuner er længere end andre med at etablere, implementere, organisere og tilrettelægge hele indsatser i tråd med Housing First-tilgangen, der kan afhjælpe hjemløsheden. Ligesom at forskellige strukturelle vilkår kommunerne imellem kan have indflydelse.

¹ Kortlægningen har været gennemført siden 2007 med undtagelse af 2021, hvor kortlægningen blev udsat til 2022 grundet coronasituationen. En person er talt med i VIVEs kortlægning, hvis personen har været berørt af hjemløshed i uge 6. Ved anden kortlægning i 2009 blev der foretaget nogle justeringer af definitionen af hjemløshedssituationen, som de efterfølgende kortlægninger også har været omfattet af. Tallene fra kortlægningen i 2007 indgår derfor ikke i opgørelserne. Kortlægningen fra 2009 og frem er således baseret på samme definition af hjemløshedssituationen.

Et betydeligt fald i hjemløsheden blandt unge

Faldet i den samlede gruppe af personer i hjemløshed er særligt trukket af et fald i hjemløsheden blandt unge i alderen 18-24 år. I 2019 var 1.023 personer i alderen 18-24 år registeret som værende i hjemløshed, mens antallet i 2022 er faldet til 744. I den forbindelse fremhæver Partnerskabet, at der generelt har været et stort fokus på unge-målgruppen. Partnerskabet ser dermed meget positivt på udviklingen, men understreger samtidigt, at der fortsat skal sættes ind overfor hjemløsheden, herunder også blandt de unge i hjemløshed. Det kan tilføjes, at unge under 30 år udgør næsten en tredjedel af alle personer i hjemløshed. Desuden nævner Partnerskabet, at Housing First-tilgangen og støttemetoderne også kan og bør anvendes rent forebyggende, inden personen – og særligt de unge – kommer i en hjemløshedssituation, for dermed at kunne reducere antallet af personer i hjemløshed yderligere. Trods den positive udvikling med færre unge i hjemløshed viser kortlægningen fortsat en udfordring med stadigt flere ældre på 60 år eller derover i hjemløshed. Partnerskabet pointerer i den forbindelse, at det er vigtigt at undersøge, hvorfor der ikke er sket et fald for den ældre aldersgruppe.

Færre gadesovere og flere brugere af § 110-boformer

Personer i hjemløshed kan befinde sig i forskellige hjemløshedssituationer. VIVE opererer med otte forskellige hjemløshedssituationer, herunder personer der overnatter på gaden, bor midlertidigt hos familie og venner eller bruger boformer efter servicelovens § 110. Derudover anvendes kategorien "Andet" om personer, der ikke befinder sig i en af de otte definerede hjemløshedssituationer. Det omfatter blandt andet personer, der opholder sig i kolonihavehuse eller campingvogne. Brugere af boformer efter § 110 er den eneste gruppe, hvor antallet af personer er steget. Fra 2019 til 2022 er antallet af personer, der tager ophold på en af boformerne, steget med 19 pct. I den forbindelse bemærker Partnerskabet, at antallet af gadesovere i samme periode er faldet fra 732 til 535 personer, svarende til et fald på 27 pct. Partnerskabet fremhæver, at en del af forklaringen på stigningen i antal brugere af boformer efter § 110 kan være, at der har været et pres på natcaféerne grundet øget pladskrav under coronapandemien. Tiltagene, som følge af coronapandemien, kan således have medført, at nogle personer, der ellers ville have opholdt sig på natcaféer, i stedet blev

hjulpet videre til forskellige tilbud, herunder også boformer efter § 110. Partnerskabet understreger i den forbindelse, at boformerne fortsat spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre den akutte hjælp i fremtiden for personer i hjemløshed, hvor personer i hjemløshed ikke alene mødes med støtte og omsorg, men også af fagligt kompetente medarbejdere der hjælper personen videre.

Fortsat mange i hjemløshed med en psykisk sygdom

På trods af den positive udvikling i faldet af personer i hjemløshed hæfter Partnerskabet sig ved, at der fortsat er mange personer i hjemløshed, der har en psykisk sygdom og/eller et misbrug. I den forbindelse vurderer Partnerskabet, at kompleksitetsniveauet i arbejdet med personer i hjemløshed er tilsvarende stigende.

Det vurderes, at 62 pct. af personerne, som indgår i kortlægningen af hjemløshed, har en psykisk sygdom. Langt størstedelen af de personer, der afventer en snarlig udskrivning fra hospitalet, uden at der er en boligløsning, har en psykisk sygdom. Det gælder for 90 pct. af personerne, der afventer snarlig udskrivning.

Partnerskabet påpeger i den forbindelse, at der fortsat er et stort arbejde forbundet med at nedbringe hjemløsheden blandt de personer, der lider af en psykisk sygdom og/eller et misbrug. Hertil anses det af Partnerskabet som altafgørende, at der er et godt samarbejde mellem boformerne, kommunerne og regionerne for at lykkes med at reducere antallet af personer i hjemløshed og afskaffe langvarig hjemløshed generelt. Dette skal sikre, at personer, der udskrives fra psykiatrien, ikke tabes mellem to stole, men snarere hjælpes ud i egen bolig med den nødvendige og individuelt tilpassede sociale støtte. Hertil finder Partnerskabet det også nødvendigt, at afklare målgruppen for de der skal have en varig boligløsning. Der vil således være behov for målgruppeafklaring for de personer, der enten skal i længerevarende eller midlertidige botilbud efter §§ 108 eller 107 i serviceloven eller skal i egen bolig. I den forbindelse pointerer Partnerskabet, at det ikke kun er kompleksiteten i de enkeltes problemstillinger, men også den enkeltes egne ønsker og drømme til en bolig, der bør imødekommes, når det vurderes, hvorvidt en person skal i egen bolig eller opskrives til et botilbud efter §§ 108 eller 107.

I kortlægningens personschema stilles der ét enkelt spørgsmål om, hvorvidt den enkelte har en psykisk sygdom. I en del tilfælde vil medarbejderne i de sociale tilbud have en viden om, hvorvidt den enkelte er diagnosticeret med en psykisk sygdom, men i andre tilfælde vil der være tale om skøn. Derudover er det ikke alle personer, der har besvaret spørgsmålet om, hvorvidt de har en psykisk sygdom. Der kan derfor være et mørketal forbundet med opgørelserne af personer i hjemløshed med en psykisk sygdom, da der er svaret 'ved ikke' til oplysningerne om fysisk og psykisk sygdom i en del af personschemerne, og disse borgere er fraregnet i opgørelserne.

Øvrige perspektiver fra Partnerskabet

Nogle af de kommuner, der har oplevet store fald i hjemløsheden, har gennem de senere år iværksat en række tiltag og initiativer på området med særligt fokus på øget brug af Housing First-tilgangen. Dermed giver kortlægningen af hjemløshed indikationer på, hvor indsatserne på tværs af området virker, og hvor der fortsat mangler at blive sat ind overfor hjemløshed. Samlet set ser Partnerskabet frem til at følge udviklingen i hjemløsheden, særligt efter omlægningen af indsatsen mod hjemløshed, som fremgår af lovændringen, som Partnerskabets aktører har læst og haft mulighed for at afgive høringssvar til.

Blandt Partnerskabets aktører hersker der konsensus om, at det også er vigtigt at følge hjemløsheden i lyset af coronakrisen og fremtidige kriser, som vil præge det danske samfund generelt. Hertil fremhæver Partnerskabet, at antallet af pladser på natcaféer er faldet efter coronapandemien, trods behovet herfor fortsat eksisterer på lige vilkår som før pandemien.

Afsluttende anser Partnerskabet Housing First-tilgangen og de specialiserede støttemetoder som det væsentligste værktøj i indsatsen mod hjemløshed, herunder at reducere antallet af personer i hjemløshed og afskaffe langvarig hjemløshed i Danmark generelt.

Caseeksempel: Fra gadehjemløshed til et liv i egen bolig

Af: Projekt Udenfor

Esther gik rundt med en død kat i tasken og røg cigaretskodder, som hun samlede op fra jorden. Hun var fysisk og psykisk forpint, skeptisk og bange og nægtede at tage imod hjælp fra nogen. Projekt Udenfor satte ind med en social indsats, der startede med relationsarbejde på gaden. Relationen støttede op under et længere forløb i psykiatrien og fulgte med, da Esther efterfølgende fik nøglerne til sin egen lejlighed.

PÅ GADEN

Esther havner på gaden efter at være blevet fagedudsat fra sin lejlighed. Ubehandlet psykisk sygdom har langsomt forværret hendes situation, og hun har haft svært ved at passe sin bolig og betale regninger. Hun har mistet kontakten til sin familie og har intet socialt netværk. I en periode opholder hun sig på bænken foran hendes lejlighed. Herefter bevæger hun sig ind til København med få ejendele og en kat i en taske.

I København forsætter derouten. Esther lever alene på gaden uden økonomi. Hun samler flasker og køber nudler for pantpengene. Ellers får hun ikke andet mad end det, som andre tilbyder hende. Hun går ikke i bad, og hendes tøj er beskidt. Hun bevæger sig rundt med en stor oppakning og sover blot kortvarigt hist og pist, når hun fx dejsler udmattet om på en bænk. Både kommunale og regionale aktører er opmærksomme på hende. De tager nogle gange kontakt til Esther, men fortæller at det er vanskeligt for dem at få etableret en god relation. Esther vil ikke modtage hjælp fra systemet. Hun bliver henvist til en natcafé, men har en dårlig oplevelse og forlader hurtigt stedet. Projekt Udenfors gadeplansmedarbejdere er opmærksomme på Esther, og de tager jævnligt kontakt, når de møder hende i det opsøgende arbejde.

På gaden forværres Esthers mentale helbred. Hun har mange, voldsomme forestillinger, som omhandler sex, voldtægt og mord, og de involverer tit familiemedlemmer. Hun ser også mennesker, der generer hende, som vi andre ikke kan se. På et tidspunkt bliver hun indlagt på psykiatrisk, hvor hun tilbringer en nat, men hun udskrives dagen efter til gaden. Nu uden katten der viste sig at være død i tasken. Det psykiatriske gadeplansteam kender Esther og leder nogle gange forgæves efter hende på gaden.

En af Projekt Udenfors gadeplansmedarbejdere har langsomt fået opbygget en god relation til Esther og mødes med hende efter behov, og på tidspunkter hvor det giver

mening for Esther. Det kan være flere gange om ugen, også om natten. Gadeplansmedarbejderen arbejder skadesreducerende ved fx at købe mad til Esther og motivere hende til at komme indenfor om natten. Gadeplansmedarbejderen introducerer hende for et lille, skærmet overnatningstilbud, hvor hun kan få eneværelse. Her sover hun i nogle uger indtil også medarbejderne her begynder at optræde i hendes voldsomme forestillinger, som fremstår paranoide. Flere aktører er nu så bekymrede for Esthers mentale helbred, at de sammen med Projekt Udenfor presser på for en psykiatrisk vurdering.

Kort tid senere tilses Esther af en psykiater fra det opsøgende psykiatriske gadeplansteam og bliver nogle dage efter indlagt; først i København og siden på det hospital, hvor hun hører til.

I BEHANDLING

Den første tid på psykiatrisk afdeling er smertefuld for Esther. Hun kæmper stadig med meget voldsomme tanker, og hun er konstant på vagt. Hun fortæller, at hun ikke har det godt på "dingeling-dingeling", som hun kalder afdelingen, at personalet propper gift i maden og siger til hende, at hun ikke har noget familie. Hun beskriver også uhyggelige episoder med fysiske overgreb begået mod hende af personalet. Hun er utryk, og personalets korrigerende af hendes forestilling om familiemedlemmer gør hende ked af det.

Projekt Udenfors gadeplansmedarbejder besøger ofte Esther for at yde omsorg i forbindelse med opholdet. Gadeplansmedarbejderen kommer med cigaretter, cola, og hvad der ellers kan glæde Esther, og deltager i møder. Gadeplansmedarbejderen oplever i de sammenhænge, at personalet på den psykiatriske afdeling holder fast i uhensigtsmæssige retningslinjer og procedurer. Det kan fx være at insistere på, at Esther tager bad, hvilket hun nægter, hvorfor hun nogle gange udsættes for tvungen etagevask. Det kan også være at stå fast på, at handleplansmøder kun kan foregå i et mø-

delokale, hvilket får Esther til at nægte at deltage. De situationer øger Esthers modstand over for personalet, hvilket har den konsekvens, at hun er skeptisk over for alt, hvad de præsenterer for hende, fx en ansøgning om kontanthjælp – det afviser hun pure.

Derudover overværer gadeplansmedarbejderen også diskussioner mellem forskellige aktører i forhold til handleansvar, hvor alle forsøger at skubbe opgaven med at forbedre Esthers situation over til nogle andre.

Til gengæld mildnes Esthers modstand over for personalet og andre myndighedspersoner, når de tager sig tid til at møde hende på hendes præmisser og lytte til, hvad hun har at sige.

I takt med at Esther medicineres, får hun det bedre. Hun begynder at bade, skifte tøj, finde gamle fotografier frem, se fjernsyn og pynte sig med fingerringe og makeup. Hun har nu lov til at bevæge sig uden for afdelingen, og Projekt Udenfors gadeplansmedarbejder går ture med hende i den lokale by. Esther bliver motiveret til at søge kontanthjælp, aktiverer selv sit hævekort i banken og begynder så småt at holde styr på sin økonomi. I takt med forbedringen af hendes mentale helbred bliver hun også smerteligt bevidst om manglende kontakt med familiemedlemmer, og gadeplansmedarbejderen forsøger at støtte op om, at hun genoptager kontakten med dem. Hendes kroniske fysiske sygdom, som hun har talt om længe, bliver nu også mere fremtrædende og endelig taget seriøst af sundhedsvæsenet.

Esther har været indlagt på psykiatrisk afdeling i ca. ti måneder, da hun får tildelt en lejlighed. Afdelingen vurderer, at hun er klar til udskrivning med henvisning til, at distriktpsykiatrien vil tage over, når hun udskrives. Esther er glad ved udsigten til at kunne forlade afdelingen og komme i egen lejlighed, men frem mod udflytningen begynder hendes skepsis til systemet at accelerere igen. Hun er bekymret for umyndiggørelse, og at der flyder information om hende. Projekt Udenfors gadeplansmedarbejder er derfor opmærksom på at yde ekstra omsorg omkring udskrivning og flytning.

Esthers hjemkommune har bevilget en hjemmevejleder fem timer ugentligt, der skal hjælpe Esther med at flytte og efterfølgende støtte op om livet i egen bolig. Da datoen for flytningen nærmer sig, tager hjemmevejlederen kontakt, og sammen begynder de at planlægge flyttedagen og indkøb af møbler mm.

HJEMME

Halvandet år efter at Esther havnede i hjemløshed, flytter hun ind i egen lejlighed. Hjemmevejlederen har hjulpet hende med at købe møbler og planter til lejligheden samt andre ting, som Esther sætter pris på. Esther er fx glad for toast, så hun har fået en toastmaskine, og når Projekt Udenfors gadeplansmedarbejder besøger hende, bliver den straks tændt. Hjemmevejlederen har også sørget for at anskaffe en træningsmaskine, da træning er godt for Esthers kroniske sygdom.

Projekt Udenfor afslutter kontakten og arbejdet med Esther nogle måneder efter, at hun er flyttet i bolig, vidende om at der er etableret en tæt og tillidsfuld kontakt til hjemmevejlederen. Ifølge Esther kommer hjemmevejlederen, når hun ringer. Gadeplansmedarbejderen tager afsked med Esther men efterlader sit nummer. For mens hun tror på, at det vil lykkes Esther at få fodfæste i boligen, er hun klar til at træde til, hvis det går galt, og Esther havner på gaden igen. Vejen ud af hjemløshed er ikke nødvendigvis snorlige. Og de personer, der snubler på vejen, skal hjælpes hurtigt på benene igen.

AFRUNDING: FRA GADEN TIL BOLIG

Esther er hverken den første eller sidste person, som Projekt Udenfor har hjulpet med at flytte sig fra en benhård tilværelse i gadehjemløshed til at skabe sig et hjem og liv indenfor. Organisationens erfaringer peger på, at selv de personer, der lever på gaden med svær psykisk sygdom og komplekse sociale problemer, har gavn af at blive tilbudt egen bolig, der stemmer overens med deres ønsker til boligtype og beliggenhed. Forudsætningen er en koordineret og håndholdt socialfaglig indsats, der tager afsæt i en god relation og har særligt fokus på omsorg og støtte i svære overgange, såsom en psykiatrisk indlæggelse, når medicinen begynder at virke, eller når personen står med nøglerne til det nye hjem.

Esther er et opdigtet navn, og visse personlige oplysninger er udeladt i casen.

Afrapportering af Partnerskabets

Temadrøftelse af

Videns- og deltagelsesspor

A close-up photograph showing several hands of different skin tones stacked together in a supportive gesture. One hand on the right is wearing a blue beaded bracelet. The background is blurred, showing parts of the people whose hands are visible.

Der er afsat midler til, at Partnerskabet i 2023 og i 2025 kan igangsætte undersøgelser eller analyser, der kan give ny viden om indsatsen mod hjemløshed. På den måde får Partnerskabet selv mulighed for at pege på områder, som vurderes særligt interessante at få afdækket.

Dertil indgår der et deltagelsesspor i Partnerskabet fra år 2023, der giver personer i hjemløshed eller personer, som tidligere har oplevet hjemløshed, mulighed for aktivt at bidrage med viden og erfaringer. Det er Rådet for Socialt Udsatte, der skal understøtte deltagelsessporet i Partnerskabet, og som sørger for, at tematikkerne i deltagelsessporet repræsenteres bredt henover årene, så forskellige delmålgrupper kan komme til orde.

Det er Partnerskabets opgave i fællesskab at udpege tematikker i forbindelse med deltagelsessporet samt udpege vidensbehovet i forbindelse med de afsatte midler.

På andet partnerskabsmøde den 15. september 2022 fik Partnerskabet til opgave at beslutte, hvad der skulle bestilles viden- og deltagerperspektiver på i 2023. Det følgende beskriver Partnerskabets konkrete bestilling for 2023.

Partnerskabets udpegning af vidensbehov og deltagelsesspor

Udpegningen af vidensbehov og deltagelsesspor har været en inddragende proces, der førte til otte konkrete temaer, hvoraf Partnerskabet skulle blive enige om maksimalt to endelige temaer.

De otte konkrete temaer, som Partnerskabets aktører kunne vælge imellem, lød som følger:

- Etablering af hjem efter hjemløshed
- Borgernes retssikkerhed
- Den rette sociale og praktiske støtte
- Borgere i kortvarig, episodisk og langvarig hjemløshed
- Den rette boligløsning
- Traumer og hjemløshed
- Samarbejde på tværs af aktører i omlægningen af hjemløshed
- Deltagelse i fællesskaber som en vej ud af hjemløshed.

Det var op til Partnerskabets aktører i fællesskab at beslutte, hvilke temaer der vil skulle afdækkes ud fra et viden- og deltagelsesspor. Partnerskabet blev enige om at sammenlægge de to temaer *Borgere i kortvarig, episodisk og langvarig hjemløshed* og *Samarbejde på tværs af aktører i omlægningen af hjemløshed* til et samlet tema under navnet *Brug af velfærdssystemets indsatser og ydelser blandt borgere i hjemløshed og sammenhæng i støtten*. Dernæst blev Partnerskabet enige om at sammenlægge de tre temaer *Den rette boligløsning*, *Etablering af hjem efter hjemløshed* og *Deltagelse i fællesskaber som en vej ud af hjemløshed* til et samlet tema under navnet *Fra bolig til hjem*.

Brug af velfærdssystemets indsatser og ydelser blandt personer i hjemløshed og sammenhæng i støtten

Partnerskabet ønsker at gennemføre en registerbaseret undersøgelse af, hvad der kendetegner profilen af personer i hjemløshed i forhold til kompleksiteten på tværs af en række forskellige problematikker, og af hvad der kendetegner brugen af velfærdssystemets indsatser og ydelser på tværs af sektorer blandt personer i hjemløshed, herunder i forskellige delgrupper blandt personer i hjemløshed.

Konkret ønsker Partnerskabet mere viden om:

- Målgruppens karakter og profil
- Brug af velfærdssystemets ydelser og indsatser og de tilknyttede udgifter til målgruppen
- Støttebehov i støtten til målgruppen og samarbejde på tværs.

Analysen skal understøtte, at omlægningen af indsatsen mod hjemløshed opnår den ønskede effekt ved at tilvejebringe nuanceret viden om behovet for støtte, sammenhæng og samarbejde på tværs af velfærdssystemets forskellige sektorer.

Deltagelsessporet skal belyse personernes egne erfaringer og oplevelser med at opsøge støtte i overgangen fra hjemløshed til egen bolig. Hvor og hvordan har de opsøgt støtten, og hvilke barrierer har de mødt i deres søgen? Hvilken støtte har de modtaget i overgangen fra fx boformer efter § 110 i serviceloven til egen bolig, og hvordan oplevede de denne ift. deres behov? Hvad har det gode forløb indeholdt? Hvem har leveret bostøtte, og har det haft en betydning, hvor støtten kom fra (civilsamfund, kommunen, værested, misbrugscenter etc.)? Herudover spørges der ind til, hvad de enkelte ønsker sig af støtten fremadrettet.

Fra bolig til hjem

En analyse af Fra bolig til hjem skal have fokus på boligløsninger, herunder hvordan forskellige aktører dels kan bidrage til, at boligen bliver et hjem, og dels hvordan forskellige aktører kan understøtte meningsfulde fællesskaber for den enkelte i hjemløshed eller i risiko herfor med udgangspunkt i egne ønsker, håb og drømme for fremtiden.

I første analyse kortlægges alle relevante udbudte boligmuligheder for personer i hjemløshed eller i risiko herfor, som skal i egen bolig – både boligmuligheder på det almene og private ejendomsmarked. Undersøgelsens output skal understøtte implementeringen af Housing First-tilgangen og være et redskab til kommuner, der kan anvendes til bedst muligt at understøtte etablering af et hjem for den enkelte person i hjemløshed eller i risiko herfor.

I anden analyse afdækkes, hvordan meningsfulde fællesskaber etableres i samarbejde med den enkelte person, når vedkommende skal i egen bolig, herunder hvordan aktører og organisationer kan bidrage til etableringen af fællesskaber. Afdækningen skal beskrive gode erfaringer med etablering af meningsfulde fællesskaber for målgruppen og bidrage med en række opmærksomhedspunkter til dem, der arbejder med personer i hjemløshed eller i risiko herfor, så de på bedst mulig vis kan understøtte den enkelte i at opnå kompetencer til at fastholde og få en for den enkelte meningsfuld hverdag i egen bolig.

Deltagelsessporet kortlægger, hvad personer med hjemløshedserfaringer anser for at være den rette boligløsning, og hvilke barrierer der er for at realisere den. Derudover belyses, hvad der skal til for, at en bolig bliver til et hjem, samt hvilke fællesskaber de efterspørger og ønsker at være en del af, når de er flyttet i egen bolig.

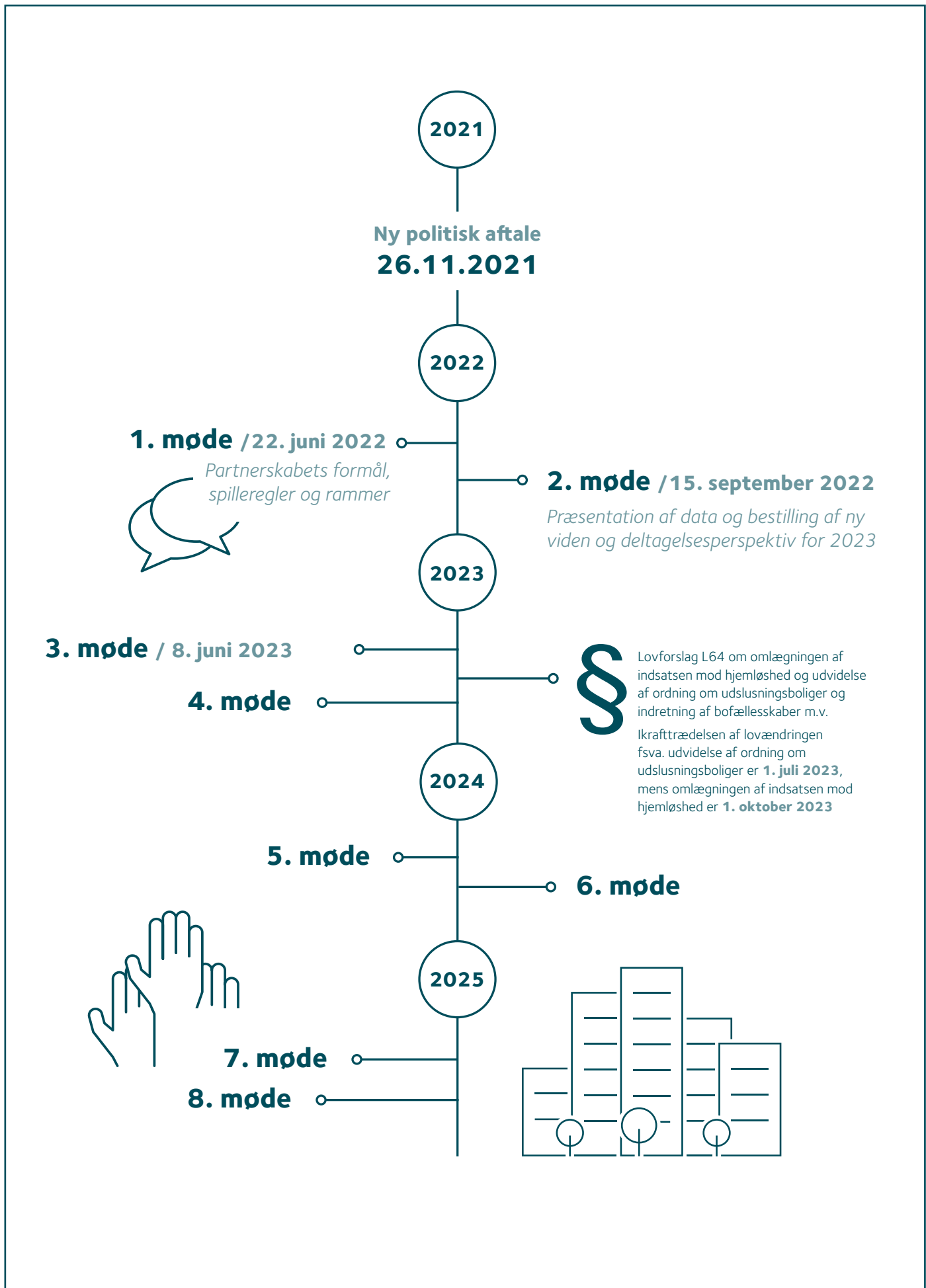

Videre proces: Hvad skal der ske fremover?

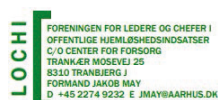
Det andet partnerskabsmøde i Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed blev afholdt den 15. september 2022 i Socialstyrelsen (nuværende Social- og Boligstyrelse) i Odense. Næste møde er planlagt til afholdelse hos Københavns Kommune den 8. juni 2023.

Der er i 2023 afsat 2,6 mio. kr. til ny viden.

Dertil er der afsat 0,3 mio. kr. årligt fra 2023-2025 til et deltagelsesspor, således at personer i hjemløshed eller personer, som tidligere har oplevet hjemløshed, aktivt får mulighed for at bidrage med viden og erfaringer.

DET NATIONALE PARTNERSKAB MOD HJEMLØSHED

Dansk Socialrådgiverforening

SOCIALPÆDAGOGERNE

SELVEJE DANMARK

WeShelter
Socialt arbejde siden 1893

MÆNDENES HJEM

KØFOEDS
SKOLE

BIKUBENFONDEN

DEN SOCIALE
INVESTERINGSFOND

